

Assumpte

Implantació del Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril, de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i la seguretat de les seves prestacions. Aportació dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria

Àmbit d'aplicació

Servei Català de la Salut (CatSalut)

Oficines de farmàcia de Catalunya

Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT)

Índex

1. Exposició de motius
2. Àmbit d'aplicació
3. Objecte
4. Procediment
 - 4.1. Actuacions en el si de les entitats proveïdores de serveis sanitaris on es realitza la prescripció
 - 4.1.1. Per part de les unitats d'atenció al ciutadà
 - 4.1.2. Per part del metge o metgessa que fa la prescripció.
 - 4.2. Centres d'atenció primària
 - 4.3. Actuacions de l'oficina de farmàcia
5. Situacions de contingència en la dispensació
6. Actuacions d'informació al ciutadà
 - 6.1. Informació al ciutadà
 - 6.2. Sanitat Respon
7. Procediment de devolució d'imports en concepte d'aportació de l'usuari i els seus beneficiaris
 - 7.1. Sol·licitud de devolució d'imports en concepte d'aportació
 - 7.2. Procediment de devolució d'ofici

8. Altres situacions dels usuaris

9. Confidencialitat de la informació i dret a la intimitat

10. Disposició addicional. Procediment provisional

11. Entrada en vigor

Annexos

Annex I. Marc normatiu. Article 94 bis de la Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional de medicaments i productes sanitaris.

Annex II. Quadre resum. Aportacions dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria.

1. Exposició de motius

D'acord amb el preàmbul del Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril, de mesures urgents per garantir la sostenibilitat del Sistema Nacional de Salut i millorar la qualitat i seguretat de les seves prestacions, el finançament de medicaments i productes sanitaris en el Sistema Nacional de Salut és un dels grans desafiaments actuals. El principi d'austeritat i de racionalització en la despesa pública en l'oferta de medicaments i productes sanitaris obliga a actualitzar el vigent sistema d'aportació per part de l'usuari i exigeix introduir-hi canvis, de manera que s'adeqüi a l'actual model de finançament del Sistema Nacional de Salut per als pressupostos generals de l'Estat.

El capítol IV de l'esmentat Reial decret llei 16/2012 estableix determinades mesures sobre la prestació farmacèutica.

L'article 4, apartat tretzè, modifica la Llei 29/2006, de 26 de juliol, i afegeix l'article 94 bis, que regula l'aportació dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria. L'esmentada disposició estableix uns percentatges generals d'aportació de l'usuari i els seus beneficiaris que estan vinculats al nivell de renda i a la condició d'assegurat actiu o assegurat pensionista de la Seguretat Social. Així mateix, els percentatges generals d'aportació estan subjectes a límits màxims d'aportació en els supòsits que preveu. També s'estableixen les categories d'usuaris i els seus beneficiaris que estan exemptes d'aportació. L'aportació s'ha de portar a terme en el moment de la dispensació del medicament o producte sanitari.

Per a la implantació d'aquestes previsions es fa necessari dur a terme canvis importants en els sistemes d'informació del CatSalut, del Consell de Col·legis Oficials de Farmacèutics i de l'oficina de farmàcia, així com en els corresponents processos organitzatius.

El Departament de Salut i el CatSalut consideren necessari garantir que cap ciutadà hagi d'aportar més del que li correspongui pel seu nivell d'aportació i límit mensual. Aquest fet és especialment rellevant en els pensionistes, que han d'aportar un 10% del cost total dels medicaments amb un límit màxim mensual segons el seu nivell de renda.

Amb aquesta finalitat es fa necessari establir un procediment provisional durant els primers tres mesos d'aplicació i de forma transitòria.

Es fa necessari establir les actuacions per a la implantació de l'esmentat Reial decret llei 16/2012 en el CatSalut.

Atès el que disposa l'article 9 del Decret 66/2010, de 25 de maig, pel qual es regula l'establiment dels convenis i contractes de gestió de serveis assistencials en l'àmbit del Servei Català de la Salut, que preveu les instruccions del Servei Català de la Salut i que estableix que les entitats proveïdores de serveis sanitaris han de complir les instruccions que el Servei Català de la Salut dicti en el marc de les seves competències.

D'acord amb el conseller de Salut i en exercici de les facultats que m'atorguen els articles 16 i 17 de la Llei 15/1990, de 9 de juliol, d'ordenació sanitària de Catalunya, dicto aquesta Instrucció.

2. Àmbit d'aplicació

Servei Català de la Salut.

Oficines de farmàcia de Catalunya.

Sistema sanitari integral d'utilització pública de Catalunya (SISCAT).

3. Objecte

Aquesta Instrucció té per objecte establir les actuacions per a la implantació en el CatSalut de les previsions del Reial decret llei 16/2012, pel que fa a l'aportació dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria.

Així mateix, també preveu un procediment provisional que, des del primer dia, possibilita que els usuaris no hagin de pagar en concepte d'aportació imports superiors als que corresponguin.

La finalitat de la Instrucció és facilitar la màxima eficiència, seguretat, agilitat i simplificació de les corresponents actuacions d'implantació i procediments que se'n derivin.

A l'annex I, hi consta el text de l'article 94 bis de la Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional de medicaments i productes sanitaris.

A l'annex II, hi consta el quadre resum d'aportacions dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria.

4. Procediment

4.1. Actuacions en el si de les entitats proveïdores de serveis sanitaris on es realitza la prescripció

4.1.1. Per part de les unitats d'atenció al ciutadà

Les corresponents unitats de les entitats proveïdores de serveis sanitaris que portin a terme l'atenció al ciutadà i que gestionin l'atenció sanitària dels corresponents centres sanitaris donaran resposta a les consultes d'informació que els pacients puguin presentar en relació amb conèixer el seu nivell d'aportació.

Per tal de garantir aquest objectiu, i prèvia presentació de la TSI per part del pacient, els corresponents responsables de l'atenció al ciutadà hauran de:

- consultar el registre central de persones assegurades (RCA), i
- consultar la pàgina web específica RCA nivells/percentatges d'aportació

Pel que fa a altres consultes que les corresponents unitats d'atenció al ciutadà no puguin respondre amb motiu d'excedir el seu àmbit de competències informaran el pacient que pot posar-se en contacte amb Sanitat Respon (061).

4.1.2. Per part del metge o metgessa que fa la prescripció

El metge prescriurà d'acord amb els procediments actuals per a la recepta electrònica o, excepcionalment, en recepta paper, només en cas que no es pugui utilitzar la recepta electrònica.

Amb caràcter general, el metge no haurà de consignar en la recepta cap dada sobre el percentatge d'aportació del pacient.

Informarà el pacient del dret que té d'obtenir la informació a través de la unitat d'atenció al ciutadà del centre corresponent.

4.2. Centres d'atenció primària

Amb caràcter general, els centres d'atenció primària han de facilitar l'accés a la

corresponent informació personalitzada relativa a l'aportació de l'usuari.

Si l'usuari ho demana li facilitaran el corresponent document acreditatiu segellat pel centre d'atenció primària.

En els centres d'atenció primària es disposarà del corresponent full informatiu del CatSalut en el qual s'explica a l'usuari la finalitat i les principals característiques del procediment provisional habilitat pel CatSalut per tal que l'usuari no hagi de pagar imports en concepte d'aportació per sobre de l'import que li correspongui.

4.3. Actuacions de l'oficina de farmàcia

L'estació clínica de treball enregistrarà automàticament l'aportació del pacient a aplicar.

El farmacèutic podrà tenir accés a les corresponents dades relatives a la determinació de l'aportació.

El farmacèutic dispensarà el medicament d'acord amb el procediment establert i cobrarà l'aportació, d'acord amb el que estableix el Reial decret llei 16/2012, de 20 d'abril.

En les oficines de farmàcia es disposarà del corresponent full informatiu del CatSalut en el qual s'explica a l'usuari la finalitat i les principals característiques del procediment provisional habilitat pel CatSalut per tal que l'usuari no hagi de pagar imports en concepte d'aportació per sobre de l'import que li correspongui.

5. Situacions de contingència en la dispensació

Amb caràcter general, les oficines de farmàcia estan dotades dels requeriments tecnològics per resoldre les situacions de forma ordinària i estandarditzada.

Es considera situació de contingència en la dispensació una situació excepcional en la qual els sistemes d'informació per consultar els nivells d'aportació no estiguin habilitats perquè el farmacèutic pugui dispensar segons el procediment i requeriments establerts.

En les situacions esmentades de contingència, el farmacèutic aplicarà els criteris següents:

- 0% en el cas dels exempts, sempre que la contingència no afecti el mòdul de consulta a la base de dades d'aquests col·lectius.

En cas que no es pugui identificar el seu nivell d'aportació en el moment de la dispensació, s'aplicaran els percentatges següents:

- 10% en el cas de les receptes d'usuaris assegurats pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris.
- 40% en el cas de les receptes d'usuaris assegurats actius i els seus beneficiaris.

En les situacions que ho requereixin, el farmacèutic informará l'usuari exempt que pot sol·licitar la devolució dels imports de les aportacions que pugin correspondre mitjançant el procediment establert en el punt 7.1 d'aquesta Instrucció.

6. Actuacions d'informació al ciutadà

6.1. Informació al ciutadà

El ciutadà té el dret a obtenir informació sobre el seu nivell d'aportació d'acord amb l'establert en l'apartat 4.1. i disposarà d'aquesta informació al [web del CatSalut](#).

6.2. Sanitat Respon

Els ciutadans podran adreçar-se a Sanitat Respon (telèfon 061) per tal de demanar informació no personalitzada o altra informació.

Sanitat Respon els facilitarà la informació adequada o els adreçarà a altres fonts d'informació més personalitzades dels àmbits centrals o territorials d'atenció al ciutadà del CatSalut quan la situació així ho requereixi, o en cas que es volgués presentar una reclamació sobre les actuacions que s'hagin produït.

7. Procediment de devolució d'imports en concepte d'aportació de l'usuari i els seus beneficiaris

7.1. Sol·licitud de devolució d'imports en concepte d'aportació

L'usuari pot demanar la devolució mitjançant la presentació de la corresponent sol·licitud, ja sigui amb motiu de situacions de contingència,

incidències relacionades amb els sistemes d'informació o la qualitat dels registres, o altres motius.

La sol·licitud de devolució d'imports en concepte d'aportació de l'usuari es formalitzarà d'acord amb el corresponent model del CatSalut.

Les sol·licituds es presentaran a les unitats d'atenció al ciutadà de les regions sanitàries del CatSalut.

7.2. Procediment de devolució d'ofici

El Catsalut podrà procedir a la devolució d'ofici dels corresponents imports en concepte d'aportació.

8. Altres situacions dels usuaris

Persones desplaçades d'altres comunitats autònomes

En el cas que no es puguin identificar les dades relatives a l'aportació de l'usuari, l'aportació dels pensionistes serà el 10% i l'aportació dels actius serà el 40%.

Els usuaris poden demanar el corresponent comprovant de la dispensació i pagament als efectes del seu rescabament per la comunitat autònoma d'origen.

Ciutadans comunitaris

Usuaris de nacionalitat no espanyola que siguin portadors de targeta sanitària europea.

Usuaris identificats com a pensionistes: aportació 10%.

Usuaris no identificats com a pensionistes: aportació 50%.

A partir de l'1 de setembre de 2012, a més del que consta anteriorment, als usuaris no identificats com a pensionistes però que signin la declaració de ser-ho: aportació 10%.

9. Confidencialitat de la informació i dret a la intimitat

Les dades personals relacionades amb les actuacions previstes en aquesta Instrucció tenen caràcter confidencial.

Les persones i els professionals sanitaris i les entitats proveïdores de serveis sanitaris, i també els òrgans de l'Administració que intervenen en les activitats regulades en aquesta Instrucció, tenen l'obligació de respectar i garantir inexcusablement el dret a la confidencialitat de la informació i el dret a la intimitat, d'acord amb el que estableixen la Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica i la Llei 21/2000, de 29 de desembre, sobre els drets d'informació concernents a la salut i l'autonomia del pacient, i a la documentació clínica, i també d'acord amb el que estableix la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal.

10. Disposició addicional. Procediment provisional

El sistema d'informació actualment disponible no té integrats els requeriments per calcular el percentatge d'aportació dels usuaris i els seus beneficiaris i el límit màxim d'aportació mensual dels usuaris pensionistes de la Seguritat Social i els seus beneficiaris.

En qualsevol cas, es considera que cal garantir que aquesta circumstància tecnològica temporal no afecta els drets dels usuaris que disposen de la corresponent targeta sanitària individual del CatSalut a la vegada que cal facilitar el compliment de les seves obligacions.

Amb caràcter temporal, i per tal de no perjudicar l'usuari actiu o pensionista amb el pagament d'un import en concepte d'aportació superior al que correspongui, la liquidació de la corresponent aportació es farà en la dispensació del mes següent –o posteriors–, d'acord amb el procediment establert pel CatSalut, una vegada revisats els imports corresponents de les aportacions.

D'acord amb això, l'oficina de farmàcia en el moment de la dispensació durà a terme les actuacions següents:

a) Assegurats actius i els seus beneficiaris: es cobrarà l'aportació del 40%.

Assegurats pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris: no es cobrarà l'aportació.

b) Informarà l'usuari de la quantitat de la seva

aportació que no ha estat pagada en aquest acte, i que resta pendent d'abonar en properes dispensacions tan bon punt el sistema estigui habilitat a aquest efecte.

c) Emetrà un justificant de la dispensació.

L'oficina de farmàcia haurà d'emetre un justificant de la corresponent dispensació, en el qual s'informarà de l'exigibilitat del pagament de la corresponent aportació que resti pendent i hi constaran les dades d'identificació de l'usuari.

Aquest justificant de dispensació contindrà les dades següents:

Farmàcia, CIP, productes dispensats, data, import total.

En el justificant de dispensació hi constarà la següent llegenda:

"Els medicaments dispensats estan subjectes des del dia 1 de juliol a les noves aportacions de l'usuari establertes a tot el territori espanyol mitjançant el Reial decret llei 16/2012. La liquidació de l'aportació pendent de pagament es farà en la dispensació del mes següent -o posteriors-, d'acord amb el procediment establert pel CatSalut, una vegada revisats els imports corresponents de les aportacions."

Durant el temps de vigència d'aquest procediment provisional, s'informarà l'usuari de les quantitats pendents de pagament.

Es registraran informàticament totes les aportacions pendents de pagament que corresponguin als justificants emesos d'acord amb aquest procediment

En cas de persones desplaçades d'altres comunitats autònomes –amb targeta sanitària individual d'una altra comunitat autònoma–, en cas de tractar-se d'usuaris actius i els seus beneficiaris l'aportació és del 40% i en cas d'usuaris pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris l'aportació és del 10%.

Aquest procediment també serà d'aplicació als usuaris exempts d'aportació que estiguin convenientment registrats. Als casos que siguin susceptibles de regularització i que s'hagin pogut comprovar en el moment de la dispensació, se'ls aplicarà aquest procediment una vegada puguin ser identificats en el sistema d'informació.

Aquest procediment provisional serà aplicable
com a màxim fins al dia 1 d'octubre de 2012.

11. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entra en vigor l'1 de juliol de
2012.

Barcelona, 29 de juny de 2012

El director
Josep Maria Padrosa i Macias

Annex I. Marc normatiu**Article 94 bis de la Llei 29/2006, de 26 de juliol, de garanties i ús racional de medicaments i productes sanitaris**

«Article 94 bis. *Aportació dels beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria.*

1. S'entén per prestació farmacèutica ambulatoria la que es dispensa al pacient a través d'una oficina o servei de farmàcia.
2. La prestació farmacèutica ambulatoria està subjecta a aportació de l'usuari.
3. L'aportació de l'usuari s'ha de fer en el moment de la dispensació del medicament o producte sanitari.
4. L'aportació de l'usuari ha de ser proporcional al nivell de renda, que s'ha d'actualitzar, com a màxim, anualment.
5. Amb caràcter general, el percentatge d'aportació de l'usuari ha de seguir l'esquema següent:
 - a) Un 60% del PVP per als usuaris i els seus beneficiaris la renda dels quals sigui igual o superior a 100.000 euros consignada a la casella de base liquidable general i de l'estalvi de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques.
 - b) Un 50% del PVP per a les persones que tinguin la condició d'assegurat actiu i els seus beneficiaris la renda dels quals sigui igual o superior a 18.000 euros i inferior a 100.000 euros consignada a la casella de base liquidable general i de l'estalvi de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques.
 - c) Un 40% per a les persones que tinguin la condició d'assegurat actiu i els seus beneficiaris i no estiguin inclosos en els apartats a) o b) anteriors.
 - d) Un 10% del PVP per a les persones que tinguin la condició d'assegurat com a pensionistes de la Seguretat Social, amb excepció de les persones incloses a l'apartat a).
6. Amb la finalitat de garantir la continuïtat dels tractaments de caràcter crònic i assegurar un alt nivell d'equitat als pacients pensionistes amb tractaments de llarga durada, els percentatges generals estan subjectes a límits màxims d'aportació en els supòsits següents:
 - a) A un 10% del PVP en els medicaments que pertanyen als grups ATC d'aportació reduïda, amb una aportació màxima per a l'any 2012, expressada en euros, resultant de l'aplicació de l'actualització de l'IPC a l'aportació màxima vigent. Aquesta aportació màxima s'ha d'actualitzar de forma automàtica cada mes de gener d'acord amb l'evolució de l'IPC. L'actualització s'ha de formalitzar per resolució de la unitat responsable de farmàcia del Ministeri de Sanitat, Serveis Socials i Igualtat.
 - b) Per a les persones que tinguin la condició d'assegurat com a pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris la renda dels quals sigui inferior a 18.000 euros consignada a la casella de base liquidable general i de l'estalvi de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques o que no estiguin incloses en els següents apartats c) o d), fins a un límit màxim d'aportació mensual de 8 euros.
 - c) Per a les persones que tinguin la condició d'assegurat com a pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris la renda dels quals sigui igual o superior a 18.000 euros i inferior a 100.000 consignada a la casella de base liquidable general i de l'estalvi de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, fins a un límit màxim d'aportació mensual de 18 euros.
 - d) Per a les persones que tinguin la condició d'assegurat com a pensionistes de la Seguretat Social i els seus beneficiaris la renda dels quals sigui superior a 100.000 euros consignada a la casella de base liquidable general i de l'estalvi de la declaració de l'impost sobre la renda de les persones físiques, fins a un límit màxim d'aportació mensual de 60 euros.
7. L'import de les aportacions que excedeixin aquestes sumes ha de ser objecte de reintegrament per la comunitat autònoma corresponent, amb una periodicitat màxima semestral.
8. Estan exempts d'aportació els usuaris i els seus beneficiaris que pertanyin a una de les categories següents:
 - a) Afectats de síndrome tòxica i persones amb discapacitat en els supòsits que preveu la seva normativa específica.
 - b) Persones perceptores de rendes d'integració social.
 - c) Persona perceptores de pensions no contributives.
 - d) Aturats que han perdut el dret a percebre el subsidi de desocupació mentre subsisteixi la seva situació.
 - e) Els tractaments derivats d'accident de treball i malaltia professional.
9. El nivell d'aportació dels mutualistes i classes passives de la Mutualitat General de Funcionaris Civils de l'Estat, de l'Institut Social de les Forces Armades i la Mutualitat General Judicial és del 30%.»

Annex II. Quadre resum**Aportacions dels usuaris i els seus beneficiaris en la prestació farmacèutica ambulatoria**

	Actius	Pensionistes
Rendes inferiors a 18.000 €/any	40%	10%, límit màxim 8 €/mes
Rendes entre 18.000 €/any i 100.000 €/any	50%	10%, límit màxim 18 €/mes
Rendes superiors a 100.000 €/any	60%	60%, límit màxim 60 €/mes

Aportació reduïda d'un **10%** però sense límit d'aportació per als usuaris que prèviament estaven registrats com a persones **sense recursos econòmics** suficients (RD 1088/89) i farmàcia gratuïta per tenir 65 o menys anys.

Mutualistes i classes passives de MUFACE, MUGEJU i ISFAS: **30%**

Tant per a actius com per a pensionistes, un **10%** del PVP pels medicaments que pertanyen als grups ATC **d'aportació reduïda**, amb un mínim de 2,46 € i un màxim de 4,13 € a partir de l'1 de juliol de 2012.

Exempcions

- Afectats de síndrome tòxica i persones amb discapacitat amb grau superior al 33%.
- Persones perceptores de rendes d'integració social.
- Persones perceptores de pensions no contributives.
- Aturats que han perdut el dret a percebre el subsidi d'atur mentre subsisteixi aquesta situació.
- Els tractaments derivats d'accidents de treball i malaltia professional.

Situacions especials

- Per a les assistències en cas d'urgència ambulatoria no hi haurà finançament; per tant, l'usuari haurà d'abonar el **100%** en l'oficina de farmàcia o en el servei de farmàcia hospitalari.
- Per a l'assistència a menors o a dones embarassades, la prescripció ambulatoria es farà amb el **40%**.